

Odstaviti Tonina ali cel državni zbor

Prvič v zgodovini predsednik republike **Borut Pahor** 30 dni od izvolitve predsednika državnega zbora ne bo predlagal kandidata za mandatarja, da bi po volitvah dobili vlado. Nimam dovolj glasov, sta Pahorju priznala **Janez Janša** in **Marjan Šarec**. V velikih medijih, ki jih večinoma obvladuje levica, je močno odmevalo, da koalicije ni sestavil Janša. Čeprav je bilo precej jasno, da je ne bo. Šarca so komaj omenjali, čeprav je imel ta prvak krepko manj uspešne stranke na volitvah vsaj tako pomembno vlogo. Ne le v tem, ker mu je predsednik kot drugemu ponudil mandat, a ga je enako zavrnil. Predvsem se je Šarec ves čas javno sestajal s prvaki SD, SMC, Desus in SAB, da bi preprečil, da bi ga kak od "partnerjev" iz leve prevaral s pogovori z Janšo.

Šarca nihče z leve ni varal, kriv je Janša

Predsedniki teh strank so pred volitvami novinarjem obljubljali, da se z Janšo ne bodo niti pogovarjali o vladanju po volitvah, to zavezo pa so skoraj do onemoglosti ponavljali tudi zadnje tedne, kar so volitve pokazale, da lahko kvečjemu Janša vzame v vlado njih. Bistvo njihovega sporočila je ostalo enako: levica nikakor ne bo dopustila, da bi jim vodenje izvršne oblasti prevzel politik z desne sredine. Celo

komuniciranja ne bo. Težava pa je volilni rezultat. Volivci so daleč največ, četrtno vseh glasov, namenili Janševi SDS. Poskus, da bi v koalicijo s hudo poraženimi strankami dosedanje vladne koalicije Šarec vključil desno NSi Mateja Tonina, je to ozadje razvrednotilo. Z nepripravljenostjo pogovarjati se z Janšo so stranke z leve onemogočile, da bi sestavljanje oblasti vodila desna stran, torej Janša. Po takšnem izsiljevanju vodilnega položaja zase, pa bi kot manjšega partnerja za lepši videz vključile Tonina, ki se kot demokrat pogovarja z vsemi. Tonin jim je pokazal, da odprtost za pogovor ne pomeni slabosti in naivnosti, kar je sprožilo precej burnih reakcij levo usmerjenih novinarjev in urednikov, ki so še malo prej Tonina kovali v zvezde, kako se umika izpod sence Janeza Janše. Nenadoma je zanje postal blefer in skoraj vohun Janše v bleščečih dogovarjanjih na levi sredini. Presenetljivo pestro je bilo tudi v bolj desnem delu medijske krajine, ker je v Reporterju **Maja Sunčič** objavila še eno od svojih precej revolveraških kolumn, tokrat z zelo podobnim stališčem kot ga je zastopal šef SD **Dejan Židan**: da si je Janša sam kriv, ker strank z levice in sredine ni spravil k sebi. Na desni je bilo kar nekaj užaljenih odzivov, pokrižal bi se najbrž celo pokojni **Danilo Slivnik**, ki ni bil kak veren mož, a Sunčičeva je očitno odločna ženska, ob kateri **Silvestru Šurli** zanesljivo ni dolgčas. Ne piše tako izjemno kot je nekoč Slivnik, a je bolj razumljiva in zabavna kot je bil tam **Janez Markeš**. In če so na Mladini preživeli z **Bernardom Nežmahom**, ki si je drznil kritizirati levo oblasti, je na desni pač Maja kdaj za pestrost blizu idejam Židana in **Janeza Pogorelca** (NSi). Povrhu bo kdaj drugič tudi po omenjenima udarila z nič manjšo vnemo.

Groza pred predčasnimi volitvami

Največja dilema pa tako niso mediji. Večja je denimo, kaj odhod iz dogovarjanj levo sredinskih strank pomeni za Tonina in Šarca. "To je začasno predsedovanje, dokler se ne oblikuje koalicija," je Šarec opozoril v državnem zboru, da lahko Tonin

hitro odleti, če ne bo priden. Izvoljen je bil po tem opozorilu Tonin s skoraj neverjetnimi 80 glasovi. A čeprav se je Tonin z NSi ta teden umaknil iz koalicijskih pogajanj, Šarec z dopusta ni iskal kandidata za novega predsednika državnega zbora. So druge prioritete. Najprej potrebuje 46 glasov zase. Zaenkrat bi bilo celo hudo nespametno, če bi odstavljajl Tonina. Delujoč državni zbor, ki ima sposobnega predsednika, Šarec nujno potrebuje v prihodnjih treh tednih. Toliko je še časa, da ta izvoli mandatarja, sicer bo Pahor sredi avgusta udaril po mizi, parlament razpustil še četrtič zapored in razpisal ponovne predčasne volitve. Potem bo povsem vseeno, kdo bo šef tega DZ. Ta možnost najbrž sproža pravo grozo med poslanci, tudi Šarčevimi, praviloma jih zaradi čudaškega volilnega sistema polovica ni ponovno izvoljena celo, če se razmerja moči med strankami ne spremenijo. Zakon pa določa, da poslancu ne pripada niti pravica do nadomestil ob koncu mandata, če mu je funkcija prenehala pred potekom šestih mesecev od potrditve mandata, kar bi se zgodilo, če predsednik razpusti državni zbor že avgusta. Zaradi tega strahu med poslanci in izčrpanosti strank, ki jih čakajo še dvojne volitve v manj kot letu, imata možnosti prevzeti oblast še oba akterja: Janša in Šarec. Šarec se lahko poveže s precej radikalno Levico **Luke Meseca**, ki je v zadnjem tednu s SNS **Zmaga Jelinčiča** ostro nasprotovala državnemu prevzemu obveznosti NLB do hrvaških bank, predvsem pa so Mesečevi nadvse odločno proti privatiziciji NLB, kar je vlada **Alenke Bratušek** obljubila Evropski komisiji, da bo izpeljano do konca lanskega leta. Pa ni bilo. Zdaj, takoj po volitvah, vlada **Mira Cerarja** NLB nenadoma spet hitro prodaja. Jasno, da v dogovoru s Šarcem.

Nam bo Luka Mesec prodal NLB?

Vstop Levice v takšno koalicijo bi njihove ostre kritike in radikalizem razkril kot lažno kuliso za volivce, stranka bi izgubila verodostojnost med svojo socialistično volilno bazo. Nič drugače ni, če se Levica dogovori, da bodo z glasovi

svojih poslancev le omogočali manjšinsko vlado Marjana Šarca in množice drugih levo sredinskih strank, ki bodo prodali NLB. To je namreč povsem ista stvar kot vstop v koalicijo, le da še funkcije v vladi strahopetno podariš drugim. Povrhu je v obeh primerih precej verjetno, da bo koalicijska vlada množice majhnih strank, med katerimi so kar štiri poraženke prejšnjih volitev (SMC, SD, Desus, Sab) hitro razpadla in bodo posledica spet predčasne volitve. A veliko drugih možnosti Šarec nima. Lahko sicer še upa, da si Tonin premisli, da bi ostal šef DZ, a na to pri Toninu ni preveč računati. Lahko pa se tudi začne pogovarjati s SDS Janeza Janše, kar je Šarec doslej zavračal. V primeru vlade z Janšo Šarec ne bi bil premier, bi pa najbrž dobil več oblasti kot v vladi množice majhnih strank leve sredine, ki se svojim kadrom, ki so jih zadnja leta postavili na vse mogoče položaje, nikakor ne bi odpovedale v vladi, ki bi jo vodil Šarec. Pri Janši kot premieru to ne bi bila niti dilema. Zato je tak revolt z leve. Za pomembne službe, fevde, državne posle in podjetja gre, ki jim zdaj gospodujejo.

Ko gre za vodenje državnega zbora kandidatov, ki bi nasledili Tonina, tudi ne manjka. Pred mesecem se je čisto uradno preko stranke, ki jo vodi, predlagal dosedanji premier **Miro Cerar** (SMC). Ponudil pa se je tudi prejšnji predsednik državnega zbora **Milan Brglez** (SMC), zaradi česar je v SMC hudo počilo. Brgleza so izključili iz stranke. Tonin je takrat povedal: "Ko pa bo nova koalicija znana in oblikovana tudi nova vlada, sem se z mesta predsednika državnega zbora pripravljen umakniti."

Ni še ta čas. In če vlada ne bo oblikovana, se Toninu sploh ne bo treba umakniti, ker bo šel s predčasnimi volitvami v zgodovino kar celoten zbor.